I. évfolyam. Arad, 1886 Márczius hó 17. Szerda. 76-dik szám.

Szerkesztőség:
Fötér, Hermann-udvar I. emelet, a folépcsőnél.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Fötér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

A nagy vita vége.

Arad, márcz. 16.

A törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat nagy és általános vitája tegnap véget ért. Minden mellékes megjegyzés vagy tekintet nélkül constatálhatjuk, hogy a vita magas szinvonalon állott és méltó volt a nagyfontosságu törvényjavaslat jelentőségéhez.

Kormányi előterjesztést ritkán ért még olyan általános figyelem és komoly fontolgatás, — a házon kivül és a házban — mint a törvényhatóságokat reformáló eme javaslattal történt. De viszont az ellenzéki árnyalatoknak ilyen együttes és vehemens támadása is ritkán maradt ennyire hatály nélkül, mint a jelen esetben.

Megmondottuk nem egyszer már a vita folyama alatt, hogy az ellenzék támadásait — egy párt kivéve — mennyi szenvedélyesség és a személyeskedésnek minő gyanusitásai tették olykor párt- és nem elvi jelentőségüvé, s rámutattunk többször azon sajnos jelenségre is, hogy mindannyiszor, midőn az állam hatalmáról volt szó, az ellenzék sietett ezt mindig ugy tüntetni föl, mint a kormány önös érdekeinek keresztülvitelére szükséges eszközt.

Nem kivánunk tehát ezen — a javaslat szilárdságára nézve jellemző — körülményekre ismételten reflectálni s áttérünk annak a demonstralására, a mi a javaslat érvényre emelkedésénél legfőbb szerepet játsza, tudniillik, hogy minő állást foglal el a nemzet többsége a javaslat fő kérdésével: a kinevezési rendszerrel szemben?

Ha azon törvényhatóságok számát tekintjük, melyek a kinevezési rendszer mellett foglaltak állást felirataikban, s ha a — miniszterelnök kifejezésével élve — a magyar nemzet egyéniségét és hajlamait tekintjük e kérdéssel szemben, meggyőződhetünk arról, hogy a kérdéses törvényhatóságok száma elenyészően csekély, a magyar nemzet e tekintetbeni conservatizmusa pedig ma még nem tudna megbarátkozni a kinevezési rendszerrel és igy a kormányon lévő többség nézete, a nemzeté is egyszersmint.

Be kell azonban ismernünk, hogy a törvényhatóságoknak a törvényjavaslat mértéke szerinti reformja: egyuttal az utolsó kisérlet lesz ezen a téren, mert ha a javaslat nem lesz képes e határok közt a köztörvényhatóságok müködésén előnyösen változtatni, akkor valóban nem lesz hátra más, mint — a kinevezési rendszer megvalósitása.

Addig pedig a jelen törvényjavaslat ad elég alkalmat — nézetünk szerint — előnyeinek a gyakorlatban való felismerhetésére.

A vita tehát lezajlott általánosságban. Különösnek tünhetik ugyan fel megjegyzésünk, de nagy a valószinüség mellette, hogy a részletes tárgyalásnál nem sokkal több szerepe marad az ellenzéknek — a tarlózásnál. Hiszen az általános vita elvi argumentumai helyett is — mely oly bő anyagot nyujtott és nyujthatott volna gondolkozó parlamenti erőknek — oly kicsinyes részletekbe bocsátkoztak egyesek, hogy mint Horánszky is stylaris tévedéseiben a magyar nyelv szószerinti és kétségtelen értelmét elmagyarázva, egy szóért fejezeteket vesztegetett beszédében, emlékeztetve a régi eretnekek „homousion“ és „homoiusion“-féle tragikus végü dilemmájára.

Tisza Kálmán utolsó válasza is oly részletes czáfolatát nyujtja a javaslat ellen intézett minden rendü támadásnak, hogy az ellenzék helyzete előre is igen meg van nehezitve a részletes vitára nézve. A miniszterelnök tegnapi polemicus szónoklata különben is a tőle megszokott polemizáló bravour-vágásokon is tultett. Minden egyes szava finom rapier-szurás volt, mely azonban folyton parirozott is a közbeszólásokra.

Másfélóráig beszélt és e beszédében felölelte a vita egész sorozatát. E nagy beszéd egész lánczolatát adta az ellenzék ellen intézett persiflage-oknak, melyek közül kiváló hatása volt annak, midőn az ellenzék által egy az unalomig elcsépelt sotisera: a főispánok és tisztviselők választási korteskedésére tért át.

A miniszterelnök egész passzióval állitotta élére e kérdést s már ez is imponált, mert a tuloldalon ugy voltak bizonyára meggyőződve, hogy ez egy olyan érdekesen „kényes“ ügy, a miről jobb lesz hallgatni. Tisza Kálmán nemcsak hogy nem hallgatott, hanem nyiltan kimondotta, hogy megengedi, hogy tán egy főispán itt-ott korteskedhetik, de azt bizonyosan tudja, hogy — korteskednek mások is.

És itt aztán előjöttek az ellenzéki kortesutak szóáradatának classicus és vercli módra folyton ismétlődő szóvirágai: „az átkos kormány roszszasága“, „a sulyos adó“, a mit ők persze minden választás előtt „le fognak szállitani“, az izgatás a tisztviselői respektus ellen, a melyek tudvalevőleg irtózatos módon javára vállanak az administrationak, mig ha egy kormányközeg józan szóban, minden népbolonditás nélkül jelöltje mellett védi a kormány érdekeit, melyek minden polgár mindennapi viszonyaitól elválhatlanok, akkor ott van a presszió, ott van az erőszak, a hivatalos korteskedés!

Csak az az egy baj, hogy az édes hazánk mottóju párt egyik szónokának a szavaiból legutóbb is azt olvasta ki a miniszterelnök, hogy nem annyira az fekszik a szivükön, hogy nézeteik, de hogy — ők uralkodjanak. Igy aztán őszintén megvalljuk, hogy nehéz az önzetlenség látszatával eltakarni — a független lólábat . . . és hatásos szavakban hivatkozni minduntalan „a házon kivül lévő“ többségre, mely állitólag még mindig az övék.

Az egyszeri karzati publikum is csak először hitte el, hogy a szinpadon ölnek, mert másodszor a szinészek hősködésére azt mondotta, hogy oda se neki, hisz az csak — comédia . . .

A mai szavazás után ujra meggyőződhetett a „házonkivüli többség“, hogy az a sok igéret még mindig a levegőben, illetve az ellenzék szavában van és a többség ma is ujabb bizalmat szavazott annak a kormánynak, mely szükmarku ugyan az igéretekben, de annál nagyobb munkassággal igyekszik hóditani.

A mérsékelt ellenzéken megindult a bomlás processusa. A vasárnapi értekezleten ujabban Szily László és Németh Lipót képviselők jelentették be kilépésüket azon okból, mert nehány elvi fontosságu kérdésben nézeteik a párt többségének nézeteitől eltérnek. Valószinü, hogy még mások is ki fognak lépni. Egyetlen egy elvi fontosságu kérdésre nézve végre határozott szint vallottak a párt vezérei, s ez elég volt arra, hogy a párt maga bomlásnak induljon. Hát még ha a többi most még „lappangó“ kérdésről kell majd Apponyinak egyszer nyilatkoznia, akkor sül ki aztán, hogy ki az igazi — szabadelvü. — Csak attól félünk, hogy akkorára szétfut az egész párt, melyet eddig sem az elvek tartottak össze, hanem személyes tekintetek, személyes antipathiák, s megsértett vagy ki nem elégitett ambiciók és több efféle. Ezért nem vette a közvélemény általában komolyan ezt a pártot, s azért fogyott számuk a mult választásoknál is. A magyar közönség azt a se hus, se hal-féle politikát, melyet a mérsékelt ellenzék képviselt, nem szereti. Eddig a programmnélküliséggel tartották fön magukat ugy a hogy, s Apponyinak egyszer-másszor elmondott „fényes“ szónoklataival. De most már ennek is vége. Kisült, hogy mégis férges az a szép alma, melyet Apponyi pártjának mutogatott.

A horvát regnikoláris bizottság vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta első ülését. Miskatovics József előterjesztette az általa előkészitett előadási tervezetet és a bizottság tagjai ennek rapszodikus megbeszélését meg is kezdték, de meritumába bele nem mentek és pontonkénti megbeszélését, valamint a határozathozatalt arra az időre halasztották, mikor a bizottságuak a fővárosban még jelen nem lévő tagjai megérkeznek s az üléseken a bán is részt vehet. A bizottság tagjai ma ismét összegyülnek és folytatják a javaslat magánjellegü megbeszélését. A bán egyébiránt visszaérkezett a fővárosba s igy a mai ülésen valószinüleg már meg fog jelenni.

Báró Pino osztrák kereskedelmi miniszter lemondott. A bécsi lapok egyetértenek abban, hogy a lemondás főoka a postatakarékpénztárak szervezésére kibocsátott rendelete, mely ellen jelentékeny ellenvetések nyilvánultak s melyet a volt miniszter elmulasztott a ministertanács elé megbeszélés végett terjesztení. A rendelet a postaigazgatónak rendkivüli, majdnem miniszteri hatáskört akart adni, miben a többi miniszterek megütköztek, ugy hogy Pinónak a rendelet visszavonása és a lemondás közt kellett választania. Az utóbbit választá. Különben a bécsi lapok méltányolják Pino báró nagy érdemeit, melyeket Ausztria körül szerzett részint már végrehajtott, részint kezdeményezett reformokkal.

Országgyülés.

A képviselőház ülése márcz. 15-én.

Elnök: Bemutatja Bajánháza, Kerkápolna, Kondorfa, Öri-Szt-Péter, Semjeháza és Szalafő (Vasmegye) községek képviselőtestülete és egyes nagybirtokosok részéről Üchtritz Zsigmond képviselő által beadott kérvényeket, melyekben a magas földadó felülvizsgálatára egy rendkivüli felülvizsgáló bizottság kiküldését kérik.

Következik a napirend: a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Bárday Sándor (előadó): Érdekes beszédben bizonyitja be, hogy az ellenzék egy része (Mocsáry) retrográd irányt vett, a többi pedig a haladottabb álláspont erkölcsi elégtételét nem igényelheti. A conseil généralra“ vonatkozólag csattanósan mutatta ki Apponyi gróf monumentalis tévedését s adatokkal illustrálta, hogy éppen a nemzetiségi megyék ben mutatja a legnagyobb stabilitást a választási rendszeren alapuló tisztujitás.

Bartha Miklós: A szélsőbal határozati javaslatának benyujtója, hosszabb beszédben szólalt fel, melyben a választott és kinevezett tisztviselők közt vont párhuzam által köti le a ház figyelmét.

Az erdélyi culturegyesületről szólva, némely birósági személyek ellen hazafiassági szempontból tett kifogást.

Öt perczenyi szünet után fölszólalt:

Tisza Kálmán miniszterelnök: A most már kinevezett hivatalnokokra tett megjegyzésekre felelve, a következőket mondja: És hogy ne látszassam a mostani kormány ellen fegyvert adni, még megjegyzem azt is, hogy ma az országban levő kinevezett hivatalnokok legnagyobb részét, a dolog természeténél fogva, nem ez a kormány neveste ki, de viszont, hogy félre ne értessem, megjegyzem azt is, hogy semmi vád az irányban, a mit mondandó leszek, egy megelőző kormányt sem illethet, hanem ez a dolgok erejének kifolyása — és nézze meg bárki, hogy a kinevezett hivatalnokok között széles ez országban — és itt Bartha Miklós képviselő ur nem vette ki a biróságot sem — széles ez országban nem-e sokkal több az olyan, kire hazafiui megbizhatóság szempontjából panasz lehet, mint a választott tisztviselők sorában? (Helyeslés.)

Ez factum, melyet nem lehet megtagadni; de a mely éppen azért mutatja, hogy nem helyes, nem czélszerü és nem szabad nemzetiségi szempontból akarni, a kinevezés mellett fegyvert kovácsolni. (Igaz! Ugy van!)

Csanády Nándor: Ebben igazsága van! (Élénk derültség.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: De különben nem tehetem, hogy itt mellékesen, a nélkül, hogy most vitatnám, helyes volt-e egészen szóba hozni, vagy hogy minden pontjában bebizonyitható volna-e, mondom, nem tehetem, hogy meg ne jegyezzem azt: ha valaki a biróságok köréből oly dolgokat emlit fel, amiuőket Bartha t. képviselő ur felemlitett, akkor valóban csodálkoznom kell rajta, hogy a birói kar megsértését és függetlenségének veszélyeztetését látta abban, a mit azon törvényjavaslat eredetileg a biróságokra vonatkozólag tartalmazott. (Élénk helyeslés a jobbfelől. Ellenmongások a szélső balfelől.)

De t. képviselőház, én határozottan beismerem, hogy lehet a magyar állam és a jó administratio érdekeinek megfelelő kormányzat kinevezett hivatalnokokkal is, választott tisztviselőkkel is; hanem egyre minden esetben szükség van: arra, hogy az állam központi kormányának legyen adva elég erő és hatalom, hogy az állemellenes törekvéseket mindenütt utólérhesse. (Helyes minden oldalon.) Ez az, mit e törvényjavaslat czéloz; (Mogás a bal- és szélsőbaloldalon) s ezt megtagadják önök mindkét részről különbség nélkül, bár szavakban megadják; és ez az, a miért önök javaslatához járulni nem tudok. (Helyeslés jobbfelől. Felkiáltások: Ott van a királyi biztos!) Nagyon szép dolog: mindjárt királyi biztos, azután hadd menjen tovább: szurony, vérontás stb., a helyett, hogy az ember ugy tenne, mint önök sokszor emlegették: „Gouverner c'est prévémir“ — a mi nagyon szép tanács. (Derültség és tetszés jobbfelől.)

A Veszter Imre által a Bach-korszakra vonatkozó dicsérő kifejezéseket, következőleg szállitotta értékükre a miniszterelnök:

Veszter képviselő ur, (Halljuk! Halljuk!) s ezt mindenekelőtt constatálni akarom, politikailag a Bach-időt, éppen ugy, mint minden magyar ember, tökéletesen elitéli, de azt mondja: azt azonban nem tagadhatjuk, hogy akkor az árvaügyek rendben voltak, az árvapénzek el nem sikkasztattak, az utak jókarba helyeztettek, mig mióta az alkotmányosság helyreállt, mind- ez felfordult fenekestől.

Ha az ember itéletet akar mondani, nem szabad csak az ország egy szegletét venni szemügyre; (Derültség jobbfelől.) mert hiszen meglehet, én nem akarom kétségbe vonni, hogy ott, a hol a képviselő ur él, ugy van, és talán még a kép szomoru oldalának is — nem tudom, de, mert ő mondta, nem akarom kétségbe vonni — lehet jogosultsága; de abban az egyben méltóztassék igazat adni, hogy a Bach-időben árvapénz sokkal több veszett el, mint bármikor. (Élénk helyeslés jobbfelől.) És a mai rendetlenségeknek és bajoknak a gyámügyi pénzeknél sok helyütt forrása még most is a Bach korszakban keresendő. (Élénk helyeslés jobbfelől.) És ne felejtse el azt sem, hogy

---

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája

Márcz. 16.

Szerencsés diagnosis.

Irta: **Jagó.**

Nem rég egy szomszédos városban jártam, hol számos ismerőseim vannak. Egy ottani állami hivatalnál volt dolgom, melyet elvégezve, a legelőkelőbb vendéglőbe tértem ebédre. A csinos berendezésü étterembe lépve, első tekintetem egy öreges urra és a vele egy asztalnál ülő hölgyre esett, ki ha több nem, de legalább is vendége látszott lenni asztaltársának. Erre engedett legalább következtetni az a bizalmasság, melylyel nemcsak beszélgettek, de a feltálalt étkeket is egymással megosztották. Alig hittem szemeimnek. Hisz ez az én kedves jó öreg barátom, dr. B. orvos, kit még senki ember fia délben vendéglőben nem látott, egyedül sem, hát még hölgy társaságában! Oly nagy volt meglepetésem, hogy pár perczig mint egy megütődve álltam. Tehát ő is! — gondolám magamban. — „Tehát ő sem tudta végzetét kikerülni, s most, mikor az aggkor határához jutott! Igaza volt Solon-nak, mikor Krösusnak azt mondta, hogy halála előtt egy ember sem mondható boldognak!“

De mig én az ajtó mellett bámulva állottam, ő is észrevett s felugorva, felém sietett. „Isten hozta, kedves barátom! — mondá. — Na ez ugyan kellemes meglepetés; jöjjön csak, hogy mutassam be feleségemnek, kinek már többször beszéltem önről. „Felesége!? Tréfál a jó öreg ur, vagy baja történt, mióta nem láttam? Nem tudtam eleget csodálkozni. Az ő felesége, ő nős, kit mindenki nőgyülölőnek tartott s ki minden utána vetett háló daczára, ötvenedik évéig agglegény maradt! És mindezt azért, hogy utoljára mégis csak megnősüljön. Vajjon mi történhetett, mióta nem találkoztunk? És nem is fiatal nő az, aki igy felforgatta az annyiszor tántorithatlannak dicsért elveit. Nem rut asszony ugyan, sőt korát tekintve, még elég szép is, de mégis, legalább negyven éves, és ő értte megtagadta egész életén át vallott elveit. Ennek különös oka kell hogy legyen s én valóban kiváncsi voltam kedves doctor barátom házasságának históriáját megtudni.

Nem is soká kellett várnom; a kedélyes öreg ur nem késett azt elbeszélni. Alighogy feleségének bemutatott, azonnal kezdte. „Nemde, — mondá — ön csodálkozik, hogy engemet vendéglőben nőtársaságban talál, noha az saját nőm? Nem is mindennapi dolog ez, valamint az sem mindennapi dolog, hogy miként jutottam e szerencsémhez. Ha meghallgatja és kedves feleségem megengedi, elmondom, hogy történt.

„Ön is ismeri — folytatá, mintán neje nevetve megadta az engedélyt — R. ügyvédet, ki egyike városunk legrokonszenvesebb alakjainak s kihez, mióta nálunk letelepedett, a legbensőbb barátság fűzött. Hát az én kedves R. barátom pár hóval ezelőtt P. özvegy tanácsosnő egyetlen leányát, Matildot, nőül vette. A megboldogult tanácsos házában nem voltam ugyan háziorvos, de benső baráti viszonyban állottam hozzá, s mig élt, mint házibarát és alkalmi orvosi tanácsos gyakran megfordultam a házban, mely viszony halála után is fönmaradt. Természetes tehát, hogy ugy az eljegyzésnél, mint a menyegzőn jelen voltam.

R. barátom fiatal neje egy kedves, szeretetreméltó leány volt, megáldva olyan külső és benső tulajdonságokkal, melyek teljes biztositékul voltak tekinthetők, hogy férjét boldogitani fogja.

A menyegző után eső első hetekben a fiatal házasoknak nem kell senki idegen, önmaguk elegendők egymásnak.

Egy szép napon azonban találkoztam R. barátommal az utczán. „Jőjj már egyszer hozzánk: — mondá szivélyesen — reggelizz nálunk, ebédre ugy sem jösz, ez elveiddel ellenkeznék. Mindig a kerti szobában reggelizünk, melyet a virágok árasztanak el illatjukkal. Tetszik? De mit kérdem, bizonyosan eljösz, holnapra elvárunk.“

Megigértem s másnap el is mentem.

A pompásan diszitett és berendezett kerti szobában R. barátomat, és rózsás arczu, elegans fehér reggeli pongyolában öltözött fiatal nejét találtam. Egyik karja a szép menyecskét ölelte, mig a szabad kezében nyilt rózsát tartva, feleségének sugott valamit, ki mosolyogva és pirulva hallgatta férjének suttogását. Az anyós, ki gyermekeinél lakott, — egy negyven éves, még szép s kellemes, jószivü, főkép kitünő háziasszonyul ismert nő — e perczben lépett be, sajátkezüleg hozva a reggeli kávét. Mikor R. barátom menyegzője előtt beszélte, hogy anyósa nála fog lakni, rosszalólag csóváltam fejemet, de ő nevetve mondá: „Ti vén agglegények, ha asszonyról van szó, mindig sceptiousok vagytok. Az én anyósom a világnak legjobb asszonya.“ — „Éppen azért, — válaszolék — mert a legjobb asszony, nem lehet jó anyós.“ — „Az én anyósom kivétel“ — vélekedett R. barátom. Kételyeim azonban megmaradtak, de mikor most láttam, hogy a tanácsosnő gyermekei iránt csak szeretet, odaadás, gond, figyelem s önfeláldozás, akkor kételyeim is szétoszlottak s szivemben barátomat boldognak dicsértem a kétszeres szerencse miatt, mely egy ily kedves feleség mellett még ilyen anyóssal is megáldá. És mikor az élvezetes reggeli után saját lakásomba tértem, kényelmes szobáim szinte kevésbbé kényelmeseknek tetszettek, oly elfogyottnak látszottak barátom kerti szobájához képest, hogy, tudja Isten miként, de arra a gondolatra jöttem, miszerint végre ötven év sem olyan kor, mely a férfit végkép kizárná a házasságból. Azonban hivatásom nem engedte, hogy e gondolatot végig fűzzem. Később azután — mint minden évben — utra keltem, honnét csak hónapok után tértem vissza.

„Lepjük meg csak szerencsés párunkat“ — gondoltam a bazatértem utáni napon magamban. Ma hivatlan vendégük leszek a reggelinél. És hozzájuk indultam.

Zsuzsika, Matild szobaleánya, nyitá ki az ajtót.

„Doctor ur — mondá — már visszatért? Bejelenthetem? Az uraságok a kerti szobában reggeliznek.“

„Ne jelentsen, Zsuzsika, — válaszolék — meglepni kivánom az uraságokat.“ És noha ugy tetszett, mintha a szobaczius nem helyeselné a meglepetést, az öreg agglegény privilegiumával, kopogtatás nélkül a kerti szobába léptem. Éppen abban a perczben nyitottam be, mikor egy kávés csésze földhöz dobatott s R. barátom ingerült hangja felém hallatszott. Csak szerencsetlenséget sejtve, gyorsan előre siettem és tanuja lettem — egy családi jelenetnek, minőt a präcedensek után e házban az anyós daczára sem sejtettem volna soha. A karszékben R. ült lángoló arczczal, fejét kezébe hajtva, bosszus hallgatásba merülve. Fiatal neje sirva, kendőjét arczára nyomva állott az asztal mellett, mig az anyós, kit akaratlanul azonnal a jelenet okozójának tekintettem, kezeit összecsapva veje méltatlan és indokolatlan haragja miatt, éppen egy ujabb bünteto sermon-t akart megkezdeni. A nyitott ajtó mögött pedig Zsuzsika állott, félig ijedt, félig gunyos arczkifejezéssel.

Mielőtt csak egy szót is tudtam volna mentségemül mondani, R. barátom már felugrott, s karomat hevesen megragadva, az asztalhoz huzott. „Ime, ez dr. B., tisztelt tanácsosnő — mondá felindulva anyósához — önnek, t. tanácsosnő, házibarátja, nekem pedig legjobb barátom. Az ő jelenlétében ismétlem önnek, t. tanácsosnő, mit mondani már szerencsém volt, hogy t. i. nagyon szeretném, ha t. tanácsosnő más tartózkodási helyet keresne. Én házasságomban és négy falaim közt békét, nyugalmat akarok, ez pedig nincs, a mig ön itt van. Te tanum vagy, barátom, hogy nézetemet a t. tanácsosnőnek megmondtam, s ha azt tekintetbe nem veszi, akkor a házi békeháboritásért bepörölöm. — Erre a fiatal asszony hangosan zokogva székébe rogyott, a tanácsosnő méregtől dermedve ült, R. pedig kétségbeesésében csésze helyett a czukor-szelenczébe töltötte kávéját. Nekem pedig azonnal 50 éveim, agglegénységem elhagyottsága szobáimnak barátságtalansága és még egyéb dolgok jutottak eszembe. A tanácsosnő, vagy tiz évvel fiatalabb nálamnál, minden tekintetben kitünő asszony, hasonlithatlan konyhája különleges hirét képezi — hogy egyuttal anyósnak is nem válik be, az talán egyéb jó tulajdonságainak természetes következménye. Mindez tizszer gyorsabban átfutotta elmémet, mint elbeszélhetem s azután szilárd, komoly, tiszteletteljes hangon igy szólék: „Tanácsosnő asszonyom, ön évek óta ismer. Akarja ön veje házát elhagyni, mint — — az én nőm?“

„Doctor, ur — válaszolt a tanácsosnő, ki most már egész önuralmát visszanyerte — mi jogositja önt ily kelletlen trétára velem és gyermekeimmel szemben?

De R., ki engem jól ismert, mintha villanyos folyam érte volna, felugrott és megölelve kiáltá: „Barátom, szerencsésebb gondolat soha szivedből nem fakadhatott volna! Anyósommal oly szerencse ér, minőt te eddig csak hirből ismertél: egy kedélyes, kényelmes, szép otthon szerencséjét. Nincs a világon jobb asszony az anyósomnál, ugy-e Matild? És itt magához ölelte feleségét, ki nem tudva sirjon-e, vagy haragudjék. „Segits hát, Matild, — folytatá — anyádat kérni, hogy „igent“ mondjon. Nemesebb szív nem fordulhat felé, mint barátunké, és anyám, hidd el, te és ő tökéletesen boldogok lesztek, mert mint asszony, mama, mint asszony te felülmulhatlan vagy. De éppen ezért, mint anyósnak, csak rosz sajátságaid lehetnek.“

És férj és feleség ölelgették, csókjaikkal

meglehet. némely vidéken az utak akkor jobbak voltak! de higyje el nekem hasonlólag, hogy bár én is tudom, hogy igen szép műutak épültek abban az időben, de viszont a közszolgálatra szánt tömérdek, addig türhető karban volt ut ment tönkre azon idő alatt, mit én legalább azon megye példájával, a melyben lakom, igazolhatok. Ne méltóztassék tehát egyes vidéken egy ügyes embernek tulajdonitható előnyökből kiindulva dies-áriát zengeni az egész ország fölötti Bach-kormányzatról, csak azért, hogy azzal szemben a törvényhatósági kormányzatot lealázza. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

És egy különöset mondott a t. képviselő ur. (Halljuk!) Még azt is kiemelte a Bach-korszak dicséretére, hogy akkor a magyar ember gazdálkodott, gyarapodott, s elfelejtette, hogy miért volt ez igy. Azért, mert a magyar ember előtt a nyilvános pálya minden tere be volt zárva.

Én igen kivánom, hogy a magyar ember gazdálkodjék, de megvallom, nem azon az áron, hogy azért gazdálkodjék, a miért akkor gazdálkodni kénytelen volt. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szilágyi Dezső beszédének egyes részleteire reflektálva, a következőket mondá az administratio tökélyesbitésére nézve: Az administratio ugy a polgárok, mint az állam érdekeinek megfelelőleg tökélyesbittessék, javittassék. Javittassék pedig — mert remélem, hogy lehetséges, s mert eddig is javult — a régi megszokott keretben. De ma is azt mondom, — mert megmondtam már máskor is — hogy ettől csak akkor fognék eltérni, ha meggyőződném, hogy ezen czélt ezen keretben csakugyan elérni nem lehet. És itt van a különbség Szilágyi t. képviselő ur és közöttem: ő mint czélt tűzi ki a kinevezés utján való állami administratio behozatalát, én pedig ezt egy legalább szerintem nem kedvező, sajnos esélynek tekintem.

De bár ebben eltérünk, (Halljuk! Halljuk!) megvallom, azon az egyen — bocsásson meg a képviselő ur — csodálkozom, hogy mégis nem látja azt, hogy mindaz, a mi történt, arra szolgál, hogy ha elkövetkeznék azon általa ohajtott, de általam perhorreszcált időpont, hogy kinevezettekkel kellene államiközigazgatást szervezni, mind az, a mi történt, lehetővé tenné azt, hogy ez kevesebb rázkódtatással történjék meg. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Mert meg vagyok győződve, hogy még ma — nem beszélek e házról — a nemzet többsége a tisztviselők választása mellett van. (Igaz! Ugy van! jobb- és balfelől.) de azon perczben, a melyben meggyőződnék arról, hogy e mellett jó administratiót alkotni és ezzel az állam érdekeit megvédeni nem lehet, éppen ugy, a mint én, kit e miatt kigunyolnak, fájlalná ugyan, de választana és pedig az állami érdekek szempontjából. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Nagyon köszönöm a t. háznak, hogy türelmével megajándékozni méltóztatott. (Halljuk! Halljuk!) Eljuttottam beszédem végéhez. (Halljuk! Halljuk!)

Horánszky Nándor képviselő ur azt mondá beszéde vége felé, — az egyes szavakra nem emlékszem, de azt hiszem, megis elég correcte fogom idézni — valóban az utókor, ha olvasni fogja e törvényt, csodálkozni fog, hogy lehetett kormány és párt, a mely ily zsarnoki, és ugy az önkormányzatot, mint a szabadságot sértő s az állam érdekeit ki nem elégitő törvényjavaslatot benyujtani, illetőleg elfogadni tudott.

Nincs reményem, hogy a t. képviselő urat megnyugtassam; de én részemről nyugodt vagyok az iránt, hogy ha ezen javaslatból törvény lesz, ez éppen ugy meg fogja czáfolni mindazt, a mi benne nincs, de belé beszéltetett, a mint megczáfolta mindazon rosznak bekövetkeztét, amint megczáfolták 1876. óta elődei, melyek ugyanily jóslatban részesültek. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Ha pedig az utókor ezen törvényjavaslattal foglalkozni fog, reményem, foglalkozni fog az e fölött folyt vitákkal is, nem a fölött fog csodálkozni, hogy lehetett ily törvényjavaslatot behozni és elfogadni, de a fölött, hogy e törvényjavaslatot hogyan lehetett azon sötét szinekkel elfeketiteni akarni, a melyekkel ez megkiséreltetett. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Azon fog csodálkozni, hogy lehetett valaha pártszenvedély elég erős, hogy ugy elvakitsa az embereket, hogy ezen törvényjavaslatban olyanokat lássanak, a minőket róla állitottak. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Ajánlom a törvényjavaslatot elfogadásra. (Hosszas élénk éljenzés és helyeslés jobbfelől.)

Ezzel az ülés véget ért.

TANÜGY.

Munkatanitás a falusi népiskolában.

I.

Tény az, hogy olyan kort élünk, melyben valamely nemzet csak ugy biztosithatja további létét, ha annak minden tagja munkálkodni, dolgozni szeret. Ma a világot két hatalom kormányozza: a tudomány és a pénz. Hogy nemzetünk a másdik évezred küszöbét életképességgel lépje át, kell tehát, hogy tudományos és gazdag legyen.

A mi nálunk a szellemi tőkét illeti, az napról-napra mindinkább gyarapodik. A népmüveltség is, hál' Istenuek, fokról-fokra terjed, a mennyiben iskoláink folyton szaporodnak. Azonban a vagyonosodás az általános müvelődéssel nem tart egyenlő lépést. Oka ennek abban fekszik, hogy nem találjuk be magunkat még az európai népeket hóditó demokratikus eszmevilágba, mely mindenkitől a hivatásával járó munkának észszerű és lelkiismeretes teljesitését követeli.

A munka és munka között különbség van: ugyanazon munkát két egyén különbözőképen végezheti, s még az egyik csak fáradsággal és roszszul, addig a másik könnyen és jól végzi azt. Függ ez pedig a józan belátástól és testi ügyességtől.

A mint a legtöbb ember tanulás által szellemileg, ugy a legtöbb ember a munkatanitás és munkához való szoktatás által testileg ügyesedik. — Az életben tapasztaljuk, hogy emberek, kik alig részesültek iskolai neveléstanitásban, az életben mégis boldogulnak, vagyonosodnak. De még oly iskolázatlan emberekre is akadunk, kik müvészies dolgokat szakértelemmel és praecisitással végeznek, pl. kőmivesek, ácsok, épitészeti lakatosok stb. Ez mind onnan van, mert tanultak dolgozni. Ne képzelje senki, hogy az iskolai nyelvtanitás, melynek ismerete nélkül milliók és milliók boldogulnak a világon, jobban fejleszti az értelmet, mint a munkatanitás. A nyelv, s egyáltalában a legtöbb iskolai tantárgy tanitásánál alig képes száz gyermek közt öt—tiz is öntudatosan egyik vagy másik szabálynak vagy kivételnek az okát felfogni és átérezni; mig a munkánál az okokat és okozatokat saját szemeivel szemlélheti és saját kezeivel tapasztalhatja. Minthogy pedig az ilyen benyomás sokkal maradandóbb, azért jobban is müveli az ifju ember értelmét s a testet ügyesiti, a mennyiben az izmokat bizonyos kitüzött terv szerint egy irányban folytonosan gyakorolja.

Hogyha pedig a falusi népet vizsgáló szemügyre veszszük, tapasztalni fogjuk, hogy e nép, daczára annak, hogy az anyatermészet sok ész- és testi ügyességbeli előnyökkel megáldotta, általában mégis nagymérvben a vagyonosodás tekintetében hátra marad. Oka ennek az ő munkája szellemi alaphiányában és azon szerencsétlen körülményben fekszik, hogy magasztos hivatásának az emberi szivet örömmel és magasztos érzéseket támasztó titkait: a talaj, az éghajlat, a növénytan, a vegytan, erőmütan, természetrajz stb.-nek ismeretét a kegyetlen sors megvonja tőle.

Ha a földmivelő nép az iskolában fog tanulni dolgozni, és felfogja, hogy az ő hivatása valamennyi a világon levő hivatáson felül emelkedik, ugy önkénytelenül fogja követelni, hogy az iskolában foglalkozásának elméletében fiainak nagyobb és biztosabb alaposság adassék. A földmivelő népben a hazaszeretet valamennyi hazai történelmi mü vagy buzditó költemény sem képes annyira felébreszteni, mint egy gyönyörü buzatáblának a lengése vagy, ha ekéje elé négy szép ökröt befoghat. De hány parasztbirtok tulajdonosa részesül ebben a szerencsében?! Pedig kellene, hogy a legnagyobb rész ugy szántson. Ezen ohajtásunkat azonban csak ugy közelithetjük meg, ha a földmivelő fiát megtanitjuk „dolgozni."

Külföld.

Egyptom. Kairo, márcz. 14. Hir szerint Drummond Wolff utasitást kapott Roseberry angol külügyminisztertől, hogy a megszálló hadsereg létszámának hat ezreddel való leszállitását, az angol csapatoknak Asszuanba való visszavonulását és Wady-Halfának egyptomi csapatokkal való megszállását inditványozza és törekedjék ez iránt magával, Mukhtár pasával megegyezésre jutni. Hir szerint Mukhtár pasa gondolkozási időt kért e javaslatok megfontolása végett. Azt hiszik, hogy Mukhtár pasa az egyptomi hadsereg jelentékeny szaporitását fogja inditványozni, mert különben Wady-Halfát a hadsereg nem védelmezhetné meg.

Konstantinápolyból márcz. 15-iki kelettel irják: Said basa külügyminiszter, Nelidov orosz és Calice b. osztrák-magyar nagykövet már megegyezésre jutottak a török-bolgár szerződésre vonatkozó jegyzőkönyv szövegezését illetőleg, midőn arról értesültek, hogy a bolgár fejedelem, korábbi nyilatkozataival ellentétben, Kelet-Rumélia főkormányzójává való kineveztetésénél a határidő megállapitását mellőzni kéri. A hatalmaknak Sophiában székelő képviselői azon fáradoznak, hogy lebeszéljék Sándor fejedelmet e kivánságáról.

Angol minisztertanács. London, márcz. 15. Gladstone kormányelnök a szombaton tartott minisztertanácsban előterjesztette az ir kérdés megoldását czélzó tervezet körvonalait. A tervezet tartalmát illetőleg keringő hirek részben eltérnek egymástól és nem hitelesek, abban azonban megegyeznek, hogy Gladstone ir parlament föállitását és az irországi földbirtokosok expropriálását tervezi.

Hajósülyedés. New-York, márcz. 15. Az „Oregon" gőzhajó Francisland közelében egy másik hajóval történt összeütközése következtében elsüllyedt. Az utasokat mind megmentették és az észak-németorszagi Lloydtársaság „Fulda" gőzöse által vétettek föl.

Szuakimból márcz. 14-iki kelettel jelentik: Az angolokkal barátságos lábon élő arabok egy osztálya, mely tegnap élelmi szerek beszerzése végett portyázásra indult, a Hason-völgyben meglepte az ellenséges tábort és 15 tevét zsákmányolt. Midőn a tulnyomó számban levő ellenség e meglepetés után összeszedte magát, visszaüzte az arabokat Szuakim felé, onnan lovasitott gyalogság ingult segélyükre és megtámadta az ellenséget, mely makacs ellenállás után visszavonult és Hason környékéig üldöztetett, a csatatéren hagyva halottait. Az ellenség veszteségét 30 halottra teszik, a portyázó arabok vesztesége csekély.

Legujabb posta.

— **Román és osztrák-magyar kereskedelmi szerződés.** Bukaresti jelentés szerint még mindig tartani lehet attól, hogy az Ausztria-Magyarországgal való uj kereskedelmi szerződés nem fog idejekorán — a régi szerződés ez év junius 1-én jár le — megköttetni. Eltekintve a kormányok közt fönálló ellentétekről, ez aggodalmat igazolja a vámpolitikai tárgyalások lassusága magában a román kormányban. A román pénzügyminiszteriumban jelenleg a különféle szerződési tarifák összehasonlitásán dolgoznak s azt hiszik, hogy a román kormány a legmagasabb tételeket fogja javaslatba hozni. Az esetre, ha az uj szerződés létre nem jön, Románia Ausztria-Magyarországgal szemben oly magatartást fog követni, mint annak idején Svájczczal szemben, azaz az autonom tarifa életbeléptetéseig 40 napi időtartamra a szerződésszerü tarifát meghosszabbitja az osztrák-magyar kereskedelemre nézve.

— **Varsói jelentés** szerint az orosz kormány rosz akarata és a lakosság lázitására czélzó koholmánynak nyilvánitja azon hirt, mely szerint a czenstochaui ünnepelt zárdát birtokba venni akarná. — A gabona-áraknak Lengyelországban most bekövetkezett nagy emelkedése az orosz kormány nagy gabonavásárlásaival függ össze. A kormány a határon levő több magtárt akar ellátni gabonával.

— **Francia kamara.** Páris márcz. 15. A kamara mai ülésén Freycinet kormányelnök kijelentette, hogy ő elfogadja azon napirendet, melyet ma délelőtt a baloldal pártárnyalatai állapitottak meg. E napirend igy szól: Bizva a kormány azon elhatározásában, hogy a bányatörvényekben a szükséges javitásokat eszközölni fogja, és abban a meggyőződésben, hogy a kormány át lesz hatva ama szükségérzettől, hogy az állam jogait és a munkások érdekeit meg kell óvni, a kamara napirendre tér át. — Duval semmitmondónak nyilvánitja e napirendet és kijelenti, hogy ez veszélyezteti a tulajdonjogot. Freycinet kormányelnök azt válaszolja, hogy nyilvánvaló dolog, hogy a bányatörvényeket reformálni kell. Az ipar szükségletei ma mások, mint 1810-ben voltak. Az állam jogait erősbiteni kell a tulajdonjog csorbitása nélkül. A szóban forgó reform a jogra és igazságra lesz alapitva. Duval kijelenti, hogy a miniszterelnök nyilatkozatai őt megnyugtatják. Erre a napirend 379 szavazattal 100 ellenében elfogadtatott.

— **Gladstone ir programmja.** London, márcz. 15. Gladstone ir programmja állitólag a következő pontokat foglalja magában: Egy kamarából álló törvényhozás Dublinban; a kisebbség képviseltetése; Irland adója arányában képviselőket küld a birodalmi parlamentbe; az irlandi rendőrség az ir parlament alá rendeltetik és nem fog fegyvert viselni; a birodalmi katonaság akkor lép közbe, ha a polgárok élete vagy vagyona forogna veszélyben; az ir parlament nem vethet vámot brit árukra és idegen hatalmakkal nem bocsátkozhatik alkudozásba; a földbirtok kisajátitása a birodalmi kincstár terhére történik és ez a pénzügyi müvelet 200 millió font sterlingre rughat.

— **Görög lefegyverzés.** Konstantinápoly, márcz 15. A porta Athénben lépéseket tett az iránt, hogy a görög hadsereg kezdje meg a lefegyverzést, a mely törekvésében a hatalmak által nyomatékosan támogattatik.

— **Olasz kamara.** Róma, márcz. 15. A kamara mai ülésén Paranzo a Törökország és Kelet-Rumélia között vont vámvonal iránt tevén kérdést, Robilant külügyminiszter kijelenté, hogy az idevonatkozó határozat felfüggesztetett és a kérdés eldöntése azon időpontra halasztatott, midőn a kelet-rumeliai statutum tárgyalás alá kerülni fog. Parenzo a miniszter válaszát, mint kielégitőt, tudomásul vette.

TÁVIRATOK.

— **A képviselőházból.** —

Budapest, márcz. 16. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 11 órakor tartott ülésében szavazott a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat el- vagy el nem fogadása fölött általánosságban. „Igen"-nel szavazott vagyis a javaslatot elfogadta 207 képviselő, ellene szavazott 141, távol volt 63. A törvényjavaslat tehát **66** szótöbbséggel elfogadtatott.

Ezután szavaztak Neusiedler Pozsony városi képviselő azon határozati javaslata fölött, hogy a kormány utasittassék a városokra nézve külön előterjesztés benyujtására. A ház Neusiedler határozati javaslatát 45 szótöbbséggel elvetette.

— **Szeszadó-enquéte.** —

Budapest, márcz. 16. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A szeszadó tárgyában egybehivott enquéte, melyben Aradról Neumann és Mittelmann vesznek részt, ma tartott ülésében Schnierer Gyula kereskedelmi miniszteri tanácsost választotta elnökévé. Az enquéte azonban ma még nem ment bele az érdemleges tárgyalásba, hanem albizottságot választott. Az enquéte elé terjesztett kérdések közül kiemeljük a szeszipara nézve a jelenlegi viszonyok között legfontosabb következő kérdést: Mik lehetnek a szeszipar jelenlegi kedvezőtlen helyzetének okai és mily eszközök által lehetne e helyzeten javitani?

— **A bolgár fejedelem makacssága.** —

Konstantinápoly, márcz. 16. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A hatalmak azon irányban tett figyelmeztetései, hogy Sándor bolgár fejedelem hagyjon fel a Bulgária és Törökország közötti módositott megegyezés ellenzésével, — eddig eredménytelenek maradtak.

NAPTÁR.

Márcz. 17. Szerda. Róm. kath: Gertrud. — Prot. Gertrud. — Görög-orosz (márczius 5.) Konon vt. — Nap kél 6 ó. 11 p., nyugszik 6 ó. 6 p.

Márczius 24. Özv. Somogyi Józsefné urnő növendékeinek tánczvizsgája a Zemplényi-szálló nagytermében.

Márczius 26. Aradmegye rendkivüli közgyülése d. e. 10 órakor.

Márczius 27. Az aradi és aradvidéki tisztviselői kör társasestélye az „Arany oroszlán" helyiségében.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **A márczius 15-iki bankett** tiszta jövedelméből, hir szerint, jelentékeny összeg jut jótékony czélokra is. Szép lenne, ha Tánczics Mihály özvegyéről is megemlékeznének.

— **Az aradi ágost. hitv. evang. egyházközség** vasárnap, azaz folyó hó 14-én közgyülést tartván, örömmel vette a közgyülés tudomásul az egyházközség anyagi javulását, mely szerint a bevételek most már nemcsak hogy teljesen fedezik a kiadásokat, de még felesleg is marad, a mi annyival örvendetesebb, mert mult évben 16-an költöztek el a hivek közül Aradról. Az egyházközség elöljárósága 1886. évre következőleg lett megválasztva. Felügyelő: Hász Sándor; lelkész: Frint Lajos; gondnok: Prinner V. Samu; jegyzők: Institóris Kálmán, Abray Lajos; presbyterek: Czéh István, Echstein György, Ernyei Gyula, Faix Jakab, Glatz Antal, Hatos István, dr. Institóris István, Kneffel Károly, Komlóssy György, Kornay Károly, Maurer András, Nikodem János, Obetko Kálmán, Purgly János, Réthy Lipót, Scholtz Robert, Soltz Gyula, Szontagh Gyula, Wadovszky Gusztáv, Welder Gyula.

— **Meghivás.** Az Arad városi önkéntes tüzoltókar parancsnoksága Aradon 1886. évi márczius hó 19-ik napján d. u. 5 órakor, az ujvárosház földszinti kistermében, ülést fog tartani, melyre a karnak tagjai tisztelettel meghivatnak. Aradon, 1886. márczius hó 16-án. Az elnökség.

— **Minta-óvodák felállitása.** Az orsz. kisdedóvó-egyesület tekintettel arra, hogy a hazai óvodák, különösen a gyermekmenedékhelyek nagyobb része nem áll szakszerüen képzett egyének vezetése alatt, feliratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a mutatkozó szükséghez képest az ország különböző részeiben minta-óvodákat állitson fel, illetve a már meglevőket ilyenekké alakitsa át, oly módon, hogy azokban az alsófoku falusi kisdedóvó-intézetek vagy gyermekmenedékházak vezetői (dajkái) bizonyos meghatározott idő alatt szakszerü kiképeztetést nyerjenek s erről nyilvános vizsgát letenni kötelezessenek. Ily minta-óvodák felállitására az egyesület egyelőre a következő városokat hozta javaslatba: Budapest, Szeged, Szabadka, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Kézdi-Vásárhely, Nagy-Várad, Debreczen, Nagy-Károly, Máramaros-Sziget, Ungvár, Kassa, Miskolcz, Selmecz, Pozsony, Győr, Szombathely, Székesfehérvár, Nagy-Kanizsa és Szegszárd, mely helyeken már mindenütt vannak óvodák, s azoknak a kivánt módon való átalakitása csekély költséggel keresztülvihető. Az egyesület egyuttal kimondani kéri, hogy csak ezek a minta-óvodák birjanak joggal a dajkák kiképzésére és képesitésére.

— **Eljegyzés.** Birkovics Bernát aradi iparos eljegyezte özv. Löwy Katalin asszonynak Karolina leányát.

— **Bartha Ferencz** elhalálozása folytán üresedésbe jött ternovai szolgabirói állásra a főispán ideiglenesen Monti Alajos első aljegyzőt, Monti Alajos helyébe pedig Páris Gábor nagyhalmágyi segédszolgabirót nevezte ki addig, mig a törvényhatósági bizottság által az üresedésbe jött állás választás utján be nem töltetik.

— **Gyászjelentés.** A következő gyászlapot vettük: Kron Kálmánné szül. Sopronyi Róza saját, valamint férje Kron Kálmán s gyermekük Kálmán, nemkülönben testvérei Sopronyi Antal és Dank Alajos, sógora Fikker Antal és neje Paulina, s gyermekeik Károly és Emilia, nagybátyja Osváth Andor s számos rokonai nevében szomorodott szivvel tudatja forrón szeretett édes anyja, illetőleg anyós, nagyanya és rokon özv. Dank Alajosné, született Osváth Juliannának, f. évi márczius

---

boritották a jó tanácsosnőt. Én pedig gyöngéd szoritással fogtam kezét és igy szóltam: „Nos tanácsosnő asszonyom? Házam teljes berendezésü, csak ami bevilágitaná, hiányzik — a háziasszony?!"

Kézszoritásom viszonoztatott. Két hét óta férj és feleség vagyunk, mert az a rosz anyós az én kedves jó feleségem volt. Ma reggel tértünk haza a szokásos nászutról, azért talál bennünket itt a vendéglőben. Ugy-e barátom — nem mindennapi alkalom volt egy jó feleséghez jutni? Elbeszéli-e az ujságban?

„Az égre kérem, — szólt közbe nevetve barátom neje — ne tegye, mert még valamennyi özvegy anyós megpróbálja, ily módon férjt szerezni.

Oda se neki. — válaszolt a doctor — mert az anyósok által fiatal párok közt előidézett perpatvarok távolról sem szülhetnek annyi bajt, mennyi boldogságot létesithetnek, ha általuk a rosz anyósok agglegények jó feleségeivé lesznek."

Ezt a logicát elfogadva, ime elmondtam a kedélyes pár házasságának történetét. Istenem, hány halálesettel volna kevesebb a világon, ha minden orvos oly szerencsésen eltalálná a diagnosist, mint az én kedves doctor barátom.

Az Isten keze.

— Beszély. —

Irta: R . . . . Dezső.

II.

Kabos Ete halála után sok minden megváltozott a családi kastélyban.

A három ifjabb fiu, kik még kiskorunk voltak, kiment külföldre. A legidősebb pedig Máté, kineveztetett a birtok kezelőjének s az ifjabb fivérek tutorának.

Vad természetének most szabad lefolyást engedhetett. Zajos élet is volt akkor a kastélyban, és soha sem voltak vendégsereg s mulatság nélkül. De ezen mulatságok nem olyanok voltak, mint a milyenben más, müvelt józaneszü ember gyönyörét találja, hanem vakmerő, életveszélyes vállalatok, melyekből akárhányszor hoztak haza egy-egy vendéget holtan, vagy veszélyesen megsérülve.

Néha négyes fogatára ültette szegény apámat is, ki ez időben került hozzá gazdatisztnek, és a hegyek tetejére hajtva, őrült galoppban ereszté le a tüzes telivéreket, hogy minden pillanatban hajszálon függött a kocsin ülők élete.

Ezekben telt neki kedve és jóizüen nevette, ha más ember reszketve könyörgött neki, hogy őt hagyja ki az ilyen mulatságokból. Mindez azonban csak addig tartott, mig meg nem rősült.

Nőül vevén egy szomszéd-vármegyei birtokos egyetlen leányát Lugger Zsófiát, ő is elcsendesült és szelidebb életmódot kezdett folytatni. Különösen midőn fia lett.

Lukács ez időtől éppen rendes életet élt. Lukácson kivül még egy fia született, kit Vilmosnak kereszteltek és anyja midőn neki életet adott, elveszté a magáét.

A szenvedélyes embert egy ideig a megörüléstől féltették, de lassan-lassan elfeledé a nagy csapást és minden örömét és reményét nagyobb fiában találta, mivel a kisebbet nem igen szerette.

Eközben elközelgett az idő, melyben majd el kellett a birtokot osztani, minthogy a testvérek elérték nagykoruságukat.

Atyám igen sokszor mesélé el nekem a jelenetet, mely az osztozáskor történt s azért nekem is csak oly élénken él emlékemben, mintha jelen lettem volna. Kabos Máté megcsinálta az osztozkodási tervet. A mely szerint a birtok négy egyenlő részre oszlott.

Midőn az osztozás napja elérkezett, már kora hajnalban gyülekeztek a vendégek, kik tanukul szolgálandottak az osztozásnál. Végre megérkezett a három testvér is: Konrád, Lénárd és Barnabás. Konrád már ekkor honvéd-kapitány volt, gyönyörü ember, nemcsak testileg, hanem szellemileg is, mert nemes lelke a hol csak alkalom nyilt reá, kimutatta magát. — Lénárd nyakig ült az adósságban a jó birtok fejében és már alig is várta az őt megillető részt, hogy még többet költhessen. Különben ő sem volt csunya ember. — Barnabás valódi üzletember volt, ravasz és szivtelen természetü és e mellett igen csunya.

Midőn már mindannyian együtt voltak, az első emeleti nagyterembe gyültek össze, melynek közepén nagy, zöld posztóval bevont asztal állott. Ekkor belépett Máté és üdvözlé testvéreit és vendégeit, harsány hangon a következő szavakat intézé hozzájuk: „Uraim! Meghivtam önöket e családi értekezletre, mert szükséges, hogy mások is legyenek jelen és ha kell, tanukul szolgáljanak arra nézve, hogy én a birtokot, melyet apám szerzett, testvéreim és magam közt igazságosan elosztottam. Arra nézve pedig, hogy a kezelésnél igazságosan jártam el, esküszöm az egy igaz Istenre és az ő szent evangeliumára!

A helyeslés moraja futott végig a vendégek sorai között és mindenki dicsérte az igazlelkü embert, ki ily szépen jár el testvérei irányában. — Pedig Máté hamisan esküdött, mert atyja készpénzét, mely mehetett pár százezer forintra és melyet nemrég talált meg atyja irósztalának egyik rejtekfiókjában, minthogy nem volt róla szó a végrendeletben, egészen magának tartotta és öcsceinek nem adott belőle. Ezután Máté elővette a tervet és kiterjeszté az asztalon, testvéreit oda hiván, hogy kinyilvánitsák, meg vannak-e elegedve? Mindegyik meg volt, csupán Barnabás emelt kifogást, mondván, hogy egyik rész és pedig a birtok legjobb része sokkal nagyobbra van hagyva, mint a másik három.

Kifogását azonban kinevették és ezen mellőzés roppantul bántotta Barnabást, ugyanannyira, hogy egészen elsáppadva járt fel s alá. Most előterjeszté Máté az inditványt, hogy ő ugy találja leghelyesebbnek a dolgot, hogy sorsot huzzanak a részek fölött, s ki melyiket huzza, annak legyen urává. Ezt is elfogadták mindannyian, még Barnabás is, ki komoran intett beleegyezést fejével. Egy nagy ezüsttálat helyeztek hát az asztalra, azután a birtok-részek neveit papirlapokra irva, belévetették.

A vendégek feszült figyelemmel várták az eredményt. A testvérek sorba nyultak a tálba és egymásután huzták ki a papirlapokat.

Ezalatt Barnabás folyton, már szinte feltünőleg nézett Máté kezeire, mit ez is végre észrevett és zavartan kérdé okát.

Barnabás meggondolatlanul és gunyos hangou felelé, hogy azt nézi, nem csinál-e valami cserét a kezében tartott papirral.

Máténak sem kellett több; amugy is szenvedélyes természete egyszerre kitört.

Arcza falfehérségü lett, szemei villámokat szórtak, ajka tajtékot tort s egy vadállati orditást hallatva, egy ugrással Barnabás előtt volt és mielőtt bárki is megakadályozhatta volna, ugy üté homlokon öklével, hogy az vértől elboritva, összerogyott.

Szerencsére, az ütés nem volt halálos és Máténak előkelő és befolyásos ismerősei elsimitották s dolgot.

De a nagy ünnepélyből, melyet Máté e napra tervezett, nem lett semmi.

E jelenet után, midőn Máté egy kissé lecsillapodott, felolvasá a papirlapra irt birtokrész nevét, mely éppen az volt, hol addig is lakott és éppen az, melyről Barnabás megjegyzé, hogy nagyobb mint a másik három: elbucsuzott két öcsesétől és vendégeitől s visszavonult.

Barnabást kocsira téve szállitották uj birtokára, hol kezelés alá vették s pár hét alatt lábra is állitották, de a nyomot, melyet bátyja ökle hagyott homlokán, egész életében viselé és valahányszor saját arczát megpillantotta, ujra felébredt benne a szunnyadozó gyülölet bátyja ellen.

A másik két testvér és a vendégsereg pedig komor kedélylyel hagyá el a kastélyt.

Ez esemény örök és áthághatlan válaszfalat képezett a két fivér között, melyet lerombolni nem is kisérlettek meg soha.

(Folyt. következik.)

hó 16-án reggeli 7 órakor, életének 63-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. A boldogult hult tetemei f. márczius-hó 17. d. u. 4 órakor fognak Eötvös-utcza 9. sz. a. házából a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmiseáldozat f. márczius-hó 22-én d. e. 10 órakor fog a fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutattatni. Béke és áldás poraira! Arad, 1886. márcz. 16.

— **A Fortuna-egylet hatyubálja** tegnap folyt le a „Krispin"-féle teremben, mely ez alkalommal csinosan volt díszitve. A mellékteremben egy csárda volt felállítva, melyben csinos magyar ruhába öltözött leánykák szolgáltak különféle frissitőkkel. A bálanyai tisztet Löwy Sz. Alfrédné teljesitette, kit a rendezőség szép kamélia-csokorral lepett meg. Tiz óra tájban már szép számban voltak együtt s nemsokára a legjobb animóval indult meg a táncz, melyhez a talp alá valót Kiss Józsi zenekara szolgáltatta. Az első négyest 62 pár táncolta, e számban később sem állott be fogyatkozás. Mint halljuk, a mulatság igen jól jövedelmezett a még egészen fiatal egyletnek, mely oly humanus működési czélt tűzött ki maga elé.

— **A következő gyászlapot vettük:** „Riess Mór saját, és neje, született Nagy Anna, ugyszintén számos rokonai nevében jelenti szeretett ősének, illetve sógor és rokonnak Riess Győző m. kir. honvéd-százados, a 13. honvéd-zászlóallj pótesapat-parancsnokának folyó hó 10-én, 41 éves korában, hosszu szenvedés után, Budapesten történt gyászos halálát. Béke hamvaira!" Arad, 1886. márcz. 11.

— **Örökösök keresztetnek.** A helybeli rendőrséghez érkezett megkeresés szerint Dornstadtból (Würtenberg) ezelőtt 64 évvel Kulára költözött Meier Magdolna, Borbála és János nevü gyermekeire 800 márka örökség vár. Nyomozandók s feltalálás esetén utasitandók a jelzett hagyaték iránti jogaik kimutatására.

— **Süldő sertések árverése.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel tudatja, hogy f. évi márcz. hó 24-én délelőtt 11 órakor a földmivelés-, ipar- és keresk. m. kir. miniszterium lótenyésztési ügyosztályában 2040 db a mezőhegyesi ménesbirtokon nevelt egy éves süldősertés eladása czéljából szóbeli árverés fog tartatni, mely árverésre azonban irásbeli ajánlatok benyujthatók. A részletes árverési feltételek a kamara hirdetési tábláján olvashatók s a kamarai irodában is betekinthetők.

— **Mire vihet a részegség.** Kovács József kovaszinczi czigánylegény részeg állapotban palacsintával akart kedveskedni a menyasszonyának; s mivel a leány vonakodott azt tőle elfogadni, szóváltásba elegyedtek, aminek a vége az lett, hogy a leány elfogadta a palacsintát. Erre azután az anya támadta meg a legényt, hogy miért erőszakolja a leányát evésre, mikor annak nem jól esik. Erre azután a legény az asszonynyal kezdett veszekedni, s mámoros állapotában nem igen válogatta a szavakat. Erre az asszony keményen leszidta, mitől a legény annyira dühbe jött, hogy egy élesre fent kést rántott elő a csizmaszárból és azzal kezdett hadonázni. Az asszonyok kétségbeesetten sikoltoztak, mit meghallván a szomszédasszony Paul Juonné, segitségükre sietett, s a megdühödt legényt csillapitani igyekezett, ez azonban késével neki fordult és úgy megszurta, hogy az rögtön összerogyott, vérrel elboritva és a kapott sebbe nemsokára bele is halt. A legény a helybeli kir. törvényszék börtönébe került, s ügyében tegnap volt végtárgyalás, melynek során bünössége beigazoltatván, a törvényszék gondatlanságból elkövetett halált okozott sulyos testi sértés vétségében bünösnek kimondván, az enyhitő körülmények tekintetbevételével 2 és fél évi fegyházra itélte.

— **Helyreigazitás.** A tegnapelőtti bankettről hozott tudósitásunk egy részét oda igazitjuk ki, hogy azon Lukácsy Miklós ur tartott egy második toasztot az aradi polgárokra is és nem Lukácsy Lajos ügyvéd ur, ki ott jelen sem volt.

— **Temesmegyei hirek.** Friedmann M. és fia fizetésképtelenné vált temesmári szeszgyárosokkal kiegyezés jött létre; a hitelezők az üzletből részvénytársulatot alakitottak, s a tartozásoknak 20 százalékai részvényekben fognak kielégittetni. — Az orvosok és természetvizsgálók idei vándorgyülése tudvalevőleg Buziáson és Temesvárott tartatik meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a vándorgyülés költségeire 1400 frtot utalványozott és tudatta Hermos Zsigmond főispánnal, mint a vándorgyülés elnökével, hogy a Buziáson tartandó nagygyülés helyi költségeinek viselésére is kész. — Szakál Miklós és Rott Konrád, mint a ligeti rablógyilkosság tettesei ellen a végtárgyalás f. hó 19-én tartatik meg a temesvári kir. törvényszéknél.

Hazánk és a főváros.

— **Márczius tizenötödik** napját az ország összes nagyobb városaiban s a fővárosban is fényesen ünnepelték meg. A fővárosi lapok majd mindnyájan vezérczikket szenteltek a nagyjelentőségü történelmi nap évfordulójának. Az egyetemi ifjuság mint minden évben, az idén is rendkivüli lelkesedéssel és hazafias tüntetéssel ünnepelt. Az egyetem s az egyetemtéri házak diszesen föl voltak lobogózva. Már két órakor a meg-megeredő eső daczára óriási népömeg hullámzott az utczákon. Csakhamar megerősödett a csak ez évben szervezett ifjusági dalárda s nagy hatással énekelte el a Hymnust, melynek elhangzása után Párthényi László joghallgató lépett az emelvényre és elszavalta Bartók Lajosnak „Márczius tizenötödikén" czimü alkalmi költeményét. A mintegy huszezer főre menő tömeg szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a költeményt. Erre a dalárda a „Szózatot" énekelte el, azután H. Nagy Sándor bölcsészethallgató mondott egy leirhatatlan hatást keltett alkalmi beszédet. Végül Karsay István szavalta el a „Nemzeti dal"-t. Erre az óriási tömeg a Petőfi-szobor elé vonult, hol Melly Béla tartott alkalmi beszédet s ismét Karsay szavalt. Ezzel az ünnepély befejeződött s a tömeg Kossuth Lajost éltetve, széjjeloszlott. Az egyetemi ifjuság az ünnepély alkalmából Kossuth Lajoshoz üdvözlő táviratot küldött. Erre bankettre gyült a testvéregyetem ifjusága s lelkesitő toasztokban emlékezett meg a nagy hazafiról. A függetlenségi és 48-as párt országgyülési tagjai társas lakomával ünnepelték meg márczius 15-ét. Mintegy negyvenen jelentek meg a párt Budapesten időző tagjai közül a Szikszay-vendéglő első emeletén tartott banketten, hol Irányi Dániel, a függetlenségi és 48-as pártkör elnöke, mondá az első felköszöntőt Kossuth Lajosra. Mondtak még toasztot Guhácsy Gyula, Lükő Géza stb. A felsorolt ünnepélyességeken kivül még számos fővárosi egylet rendezett saját körében kisebb-nagyobb ünnepélyt.

— **Ifj. Szögyény-Marich László** külügyi osztályfőnököt az a kitüntetés érte, hogy a német császár a porosz vörös sasrend nagykeresztjét adományozta neki. E rendjel tudvalevőleg a legnagyobb kitüntetések egyikét képezi s mindenesetre bizonyitéka annak, hogy ifjabb Szögyény-Marich László tevékenysége kiváló állásában a legnagyobb körök megérdemelt elismerésével találkozik.

— **Végzetes tréfa.** Hertkovcén (Szlavonia) egy fiatal házas-pár együtt nézegették a revolvert, melyből a lakodalmuk alkalmával lövöldözött egy kisvőfély. A férj tréfából ráfogta nejére a fegyvert, nem tudva, hogy abban még töltény is van s elsettentette. A lakodalmi lövöldözésből megmaradt töltény elsült s a golyó a menyecske mellébe furódott, mire az szörnyet halt. A mézeshét még el sem mult s a férj már is özvegy.

— **Rövid hirek.** Tifusz ütött ki a főkapitányság hatvani-utczai épületében elhelyezett rabok között. — Nagy-Becskereknél tegnap egy kőszénnel terhelt hajó elsülyedt. A kár több ezer forint. Emberélet azonban nem esett áldozatul. — M. Albert Ellissen, a franczia vörös-kereszt-egylet titkára, nagyobb tanulmányi utján fővárosunkba érkezett. — Pisztoly-párbaj volt a Kelenföldön egy hirlapiró és egy miniszteri fogalmazó köst s az utóbbi sulyosan megsebesült. — A nyitramegyei Lebény nevü pusztán éjnek idején kigyuladtak a major-épületek, s az uradalmi kovács, a ki ez épületek egyikében lakott, nejével, kis gyermekével együtt bennégett.

A nagy világ.

— **A trónörökospár Lacroma szigetén.** Becsbe érkezett jelentés szerint a gyönyörü szigeten való tartózkodás Rudolf főherczeg egészségére különös jó hatással van. Mig a trónörökös a szigetre való érkezésekor igen gyöngének érezte magát, a néhány napi tartózkodás alatt annyira megerősödött, hogy most már Stefánia trónörökösnével hosszabb sétákat tesz.

— **Befont ékszerész.** Párisban közbeszéd tárgyát képezi a következő csalási eset: Egy hires párisi orvosnál, a kinek magán-gyógyintézete van elmebetegek számára, a napokban két elegánsan öltözött nő jelent meg. „Orvos ur, — mondá az egyik — becses tanácsát kérjük. Fivérünkön, C. grófon, néhány nap óta elmezavar tünetei mutatkoznak. Azt képzeli, hogy ő Rohan herczeg, a ki Mária Antoinette királynét oly nagy bajba sodorta. Folyton a nyakéket keresi, melylyel a királynét ki akarja engesztelni." — Ezután előadták a nők, miszerint a beteget csak ugy hozhatták ide, hogy elhitették vele, miszerint a nyakéket itt fogja találni, s kérték az orvost, hogy egyelőre hagyja is meg ebben a hitében, mert igy talán könnyebben fog vele elbánhatni. Erre az orvos behivatta az előszobában várakozó „beteget." Ez bejött, illedelmesen meghajtotta magát és mosolyogva lépett közelebb. — „Hogy érzi magát, uram?" — kérdé szivélyes hangon az orvos. — „Nagyon jól, de szeretném tudni, hogy tetszik önnek a nyakék?" — „Szépnek találom, de azt hiszem, hogy nem ez a fődolog!" — „Mi is volna egyéb?" — mondá mosolyogva a vendég; ha orvos ur meg van vele elégedve, akkor kérem". — „Mit kér? A nyakéket?" — „Nem éppen azt, hanem az árát!" — „Lassabban barátom, igy nem érünk ezélt! Engedje meg, hogy megtapintsem üterét." — „Mire való ez a bolondság? Kérem pénzemet!" — Az orvos minden felelet helyett megnyomta a csengettyü gombját, egy rejtekajtó föltárult a háttérben, s két férfi lépett be, a kik nyomban lefogták a dühösen kapálózó vendéget s megkötözve, magukkal vitték. A rejtélyes eset csak másnap nyert megoldást. A vélt őrült egy gazdag párisi ékszerész, a kihez előtte való nap két elegánsan öltözött hölgy jött s nyakeket ohajtottak vásárolni. Miután kiválasztották a legszebbiket, fölszólitották az üzlet tulajdonosát, hogy jöjjön el velük B. orvoshoz, fivérükhöz, a ki fizetni fog helyettük. Oda érve, arra kérték, várjon kissé az előszobában, mig fivérüknek megmutatják a nyakéket s ő mit sem sejtve, ráállott a kérelemre. A többit már tudjuk.

— **Rövid hirek.** Granadában márcz. 15-én földrengés volt. — Decazevilleben folytatják a munkások a strajkot. — Az elsüllyedt „Oregon" gőzhajó. 800 utasát a „Fulda" a Lloydtársaság gőzhajója mentette meg. A hajón volt podgyász azonban mind elveszett. — A portugali trónörökös esküvője a párisi gróf leányával május 15-re van kitüzve. — Házassági szédelgő került a bécsi rendőrség kezeibe; Ullrich László, a ki kapitány volt, fiatal lányt vett feleségül, elköltötte annek negyvenezer frtos hozományát, aztán elvált, Boszniában másodszor megnősült s innét, elverve a hozományt, harmadik áldozatot szemelt ki s nős létére házasodni akart, de az esküvő előtt elfogták.

SZINHÁZ.

— Arad, márcz. 15. —

„Bánk bán."

Szándékunk volt hővebben megemlékezni a tegnapi diszelőadásról, melyet inkább a hagyomány, mint a szintársulat ereje látszott követelni, s melyet nyugodtabb időpontban a közönség is egészen másképp fogadott volna. Nem akarjuk az ünnepély által az elmékben hátrahagyott kellemes emléket megrontani, s lemondunk a birálat jogáról, hogy a hazafias lelkesedés közepett hidegséggel és közönynyel ne vádoljanak. De nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni az előadókat, hogy a közönségnek joga van többet várni, még vidéken is, oly darab előadásától, melynek oly kiitünő elemzését birjuk Arany Jánostól és Gyulaitól, s melynek oly fényes traditiói vannak a magyar szinpadon. *G—s.*

FÁY SZERÉNA kisásszony — a budapesti nemzeti szinház tagja — utolsóelőtti vendégjátéka.

Arad városi szinház.

Folyó szám 167. Évad-bérlet 134. sz.

Szerda, 1886. évi márczius hó 17-én.

A czigány.

Eredeti népszinmü dalokkal és táncczal. 3 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Vársze ghy, gazdag földesur	— —	Halmay Imre.
Kurta, gazdag agglegény	— —	Molnár Antal.
Gyuri, ősecse	— — — —	Egry Kálmán.
Márton gazda	— — — —	Boránd Gyula.
Rebeka, felesége	— — — —	Siposné.
Éva, leánya első férjétől	— —	Nyilas Ilona.
Zsiga, a falu vén czigánya	— —	Szabó Antal.
Peti,) gyermekei	— — — —	Somló Sándor.
Rózsi,)	— — — —	Fáy Szeréna.
Ferke, urasági hajdu	— — — —	Haday Sándor.
Kisbiró	— — — — —	Óváry Jenő.
Kondorné	— — — — —	Ajtay Károlyné.
Násznagy	— — — — —	Győre Alajos.
Öreg paraszt	— — — — —	Torday Károly.

Kezdete 7 órakor

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Vádak egy törvényszék ellen.** Megemlékeztünk annak idején ama sulyos vádakról, melyeket a „Függetlenség" czimü lap egy meg nem nevezett hazai törvényszék ellen emelt. — Az igazságügyminisztérium tudvalevőleg dr. Emmer Kornél kir. táblai birót küldte ki, hogy a „Függetlenség" közleményében foglalt gyanusitásokból kiindulva, tartson szigoru vizsgálatot a budapesti kir. törvényszék büntető osztályánál, mint a melyre a gyanusitások vonatkozni látszottak. A miniszteri biztos több napon át vizsgálta a törvényszék ügyiratait, átnézte minden uzsorapör aktáit, kihallgatta az illető pörökben eljárt birákat és ügyészeket, hogy konstatálhassa, vajjon nem történt-e valami szabálytalanság, vagy visszaélés. Vizsgálatának eredményéről tegnap tett jelentést az igazságügyminiszteriumnak. Azt mondja jelentésében, hogy az átvizsgált pöriratokban semmi nyomát sem találta szabálytalanságnak, vagy visszaélésnek, s igy, ha a „Függetlenség" közleménye a budapesti törvényszékre vonatkozott, ugy azt alaptalannak kell tekinteni. E jelentés után valószinü, hogy a kir. főügyészség a „Függetlenség" ellen sajtópört fog inditani.

— **Szemnecz Emil** becsületsértési ügyében a pestvidéki kir. fenyitőtörvényszéknél tegnapra volt kitüzve a végtárgyalás. Szemnecz helyett Hets Ödön védője jelent meg a tárgyaláson s kérte a tárgyalás elhalasztását, mivel a vádlott beteg. A törvényszék ez okból a tárgyalást elhalasztotta, egyuttal kiküldte a törvényszéki orvost, hogy Szemnecz Emil állapotát vizsgálja meg.

— **Mérgezett férj. Zentán ifj. Böviz János** feleségével rosszul bánt, többször megverte és számtalanszor megpiszkolta. A fiatal menyecske megunván férjét, szerelmi viszonyt kezdett Gombos Sándorral és ezóta azon törte a fejét, hogy mikép szabadulhatna meg férjétől és hogyan volna az lehetséges, hogy Gombos felesége lehessen. Elpanaszolta baját Vlanikolia Györgynének, ki neki azt tanácsolta volna, hogy forduljon Riggieski Demeternéhez, Plavsity Ilonához, ki a baján segiteni fog. Bövizné el is ment a tanácsolt javasasszonyhoz, a ki neki 3 frtért mérges folyadékot adott. A bünös szándéku asszony a kapott mérget lassanként beadta férjének, ki mérgezésben meg is halt. A szabadkai kir. törvényszék Rigieski Ilonát gyilkossági kisérletben való részesség miatt 8 évi fegyházra itélte. — A kir. tábla a cselekményt mérgezés bünttettében való részességnek minősitette s ezért 6 évi fegyházra itélte. A kuria II. büntetőtanácsa, Oesvai Ferencz referálása alapján, a táblai itéletet helyben hagyta, azon változással, hogy a büntetés mai naptól számittatik és a vizsgálati fogság által 1½ évi kitöltöttnek vétetik. — A bünös feleség: ifj. Böviz Jánosné időközben a börtönben meghalt.

CSARNOK.

Az ünnepély után.

— Csevegi: **Babylóni Szálika.** —

Levetettük az ünnepi köntöst, melyet márczius 15-ike vétetett föl velünk. Mi és a város csak ma, de egészen: egyik társnőm azonban már hétfőn, de félig. Azt is a városház lépcső-csarnokában. Az ünnepély hatása nyilvánult ebben az utóbbiban. Mert hölgytársam a divat egyik ferde kinövését hagyta el ez ünnepélyes pillanatban.

Tehát levetkeztük az ünnepi mezt, vissza tértünk a mindennapi élet egyhangu mezejére. De az ünnepély oly maradandó hatást tett reánk, hogy nem egyhamar vetkezhetjük azt le.

Én, ki rendesen megszoktam észleteket tenni, ekkor szerzett tapasztalataimról következőkben adok számot:

Először is. Ezek az ujságirók nagyon hatalmas emberek. Bebizonyitottak a publikumnak egy olyan állitást vasárnap este és hétfőn reggel, a mit csakis hétfőn este kezdtek mondogatni. T. i., hogy a sajtó szabadsága egy oly szabadság, melylyel — ha a többi szabadság elveszett volna is — egyenkint mind vissza lehetne azokat szerezni. No, itt ugyan nem volt szó éppen vesztett szabadságról, legfeljebb arról, a mit hölgytársaimnál veszthettek el, de már azt kétlem, hogy ezt akár a sajtószabadsággal is vissza szerezhessék. De volt szó arról más formában. Volt szó arról, hogy az ujságok megmutassák, hogy ők és a publikum, az nem kettő, de egy. Az ujságoknak eszükbe jutott, hogy nagy ünnepélyt kell rendezni és a publikum felkiáltott: nini, hisz ezek azt gondolják, a mit én gondolok.

És igy csinált a közönség egy nagy ünnepélyt, melynél az ujságirók szerényen „velük tartottak", holott ez egészet ők csinálták. De hát hiszen ujság és publikum: nem egy az? Ijne megmutatták, hogy egy.

És igy van ez jól. Márczius 15-ike az ujságiróké, a sajtószabadságé legnagyobb részben, vagyis — egészen a publikumé. Ternjészetes, hisz e kettőt elkülöniteni lehetetlen.

Szép ünnepély volt. Csak egy kicsit boszszantá hölgytársaimat egymás. Mert Petőfi „Talpra magyar"-jában váltig biztatgat bennünket, hogy „Eskűszünk, hogy rabok többé nem leszünk!" Körvonal ozni kellett volna, hogy német, avagy magy. kir. rabok nem leszünk. De hát a mi (t. i. hölgytársaimi) rabjaink kik lesznek akkor? Nem uraim! Önöknek nem szabad felszabadulni minden rabság alól! Szent jogainkat mi sem engedhetjük ám, noha elmult is a — farsang.

Petőfivel még csak ki lennénk békülve e versért, mert hiszen a többi költeményeiben eléggé kifejtette, hogy a mi rabigánkat még akkor se akarná letenni, ha róla ősmamáink levették volna erővel — de a ki e verset szavalta, Somló, azzal már egészen másként áll az ügyünk. Ő egy valódi rebellis, ki minden rabság alól felszabaditást ért, mert kitelik tőle. Pedig midőn megjelent Bánkban a — herczeg, az Ottó: a szinház nézőtere csupa „ah" lett. Mind, egytől-egyig fuvola „ah". Hölgytársaim a megmondhatói, nogy — —

Jaj talán máris sokat mondtam. Ennyit se szabad lett volna kifecsegnem.

Dr. Jancsó Benedek azt hiszi, hogy mert tartott nekünk egy lángoló beszédet, melynek minden sora gyujtott — hát port fog szórni szemünkbe!

Nem tisztelt dr. ur! Az a gyönyörü szónoklat, telve mindennel a mi egy szivet lángra lobbantani képes — igaz — bennünket is elkápráztatott egy pillanatra, de csakis pillanatokra.

Mert midőn a középkor haldoklását ecsetelte: sirtunk. Sirattuk a rég elmult időket.

Nem a mienket kérem, hiszen nekem oly csekély mult van a hátam megett, hogy azt siratni nem érdemes. Mert a papa azt mondja, hogy 18, a mama meg, hogy 17 éves vagyok. De én Arpádnak adok igazat, ki arra esküszik, hogy csakis 16 tavasz képes annyi és oly szép virágokat hullajtani arczomra, mint a minőket szemei elragadtatással látnak ott. Pedig már az arány kedvéért is, biztattam, hogy válaszsza nálam a középutat: ajándékozzon meg egy félesztendővel. De esküszik, hogy egy jottát se enged, mint a honoiusionisták, mert előtte legfőbb az igazság.

De ne fecsegjünk most magamról, midőn mint hölgytársaim megbizottja beszélek.

Hát igen, a középkor haldoklása kedves Jancsó doktor ur. Ah az a lovagvár, ah az a felvonó hid, melyen a várur kimegy vadászni. Ah! az az erkély, melyen a lovag bejön lantolni, regélni! Bizony, ezt a részét, a középkornak meghagyhatták volna nekünk azok a nagy szabadsághős urak, kik kényszeriték a népet, hogy talapacsjával, mely dübögve közelitett, egészen szétrombolja azt a szép romanticizmust. Hiszen a pánczélokat, nem sajnáljuk mi, még azokat se, akik benne voltak (azt hiszem Arpádnak pompásul állna egy ilyen pánczél) hanem azt a regényes nőéletet igazán szivből sajnáljuk ám.

Egy szókés a középkorban! Ne is beszéljünk róla! Ma épit egy 2 emeletes házat Jiraszek, Kocsis, Kondorossy, vagy mit tudom én ki — Arad kellő közepére. Szerencsétlen sorsom ugy hozza magával, hogy abban én legyek a kisasszony. Na most tessék innen megszökni! Képtelenség! Ha csak a lépcsőkön át nem. Ott meg nem érdemes. Ha az emaer szökni akar, hát először ki kéllene menni Gyorokra vagy máshova, egy kis regényesség kedvéért, oda a hol hegyek vannak — ha a papa a hegy csucsára egy regényes kolnát épittet vala. De nem, Azt is beépitik a városba, ez a divat. És hát innen indulni el! és hallani a vinczellérek mindennapias „si mai" kiáltásait mikor a hordókat eregetik le a pinczébe, és ekkor mindig Simayra, az iskolára, a tanitónőre kell gondolni! Nem! Ez képtelenség! A regényességnek vége. Otthon maradunk. Sajnos, hogy nagyon sokan maradunk otthon.

És miért kedves doktor ur? Mert az ön hires nagy emberei annyit tettek az ugy nevezett „egyenlőség"-ért. Egyenlőség? Ugyan hát mutasson nekem csak annyi női emancipációti, mint a kisujjam (Árpád mindig azt mondja, hogy az rettenetes kicsike) és én hinni fogok az ön egyenlőségében. Tehát mi önök alá vagyunk rendelve — a pénz miatt, melyet ellenkező esetben magunk szereznénk meg. Hiszen még az ön Hugó Viktora is azt mondta, mikor a nő emancipációról kérdezték: Gondolkozom. Mikor 30 év mulva ismét kérdezték, azt mondta: Még mindig gondolkozom.

Nem tisztelt doktor ur, az ily márczius 15-ike csakis önöknek ért sokat. De majd jönnek női szabadsághősök és egy uj márczius 15-dikén kivivják a mi szabadságunkat is.

Ugyis 4000 éve már, hogy önök nekünk udvarolnak, ez elég régi divat egy kis változás nem ártana. Mi kész vagyunk engedményre is. Ugyis nagyon egyhangu már ez az örökös egyformaság. Nos, akkor majd mi fogunk udvarolni önöknek. (Nekem nem lesz nehéz, mert én máris igy udvaroltatok magamnak Arpáddal. Mikor beszél az időről: ugyan mondja már Arpád, hogy én vagyok az oka a szép időnek. Hogyan? kérdezi ő. Hát jókor reggel kinéztem az ablakon. Mosolyogtam. A nap látva rózsás arczomat, kötelességének tartá vissza mosolyogni. Innen a szép idő. Igaz, mondja Arpád, és meg van győződve, hogy ő most udvarolt nekem.)

Ez az Jancsó dr. ur, a mi lelohasztá lelkesültségünket az önnepély végével. Pedig mennyien készültünk a banketre, de ezért nem mentünk. Nem mentünk el a hiányos szabadság ez ünnepére, melyen ön elfeledett a mi érdekünkben is beszélni.

Majd ha eljő a mi nagy napunk is, akkor majd mi rendezünk egy bankettet, melyen csakis nők vesznek részt, (még három férfi se mint önöknél nő) azt kell aztán megtekinteni. Gyönyörü szép dikeziók lesznek, szebbek még a Müllerénél is. Csak azt sajnálom, hogy mi azt nem fogjuk hallani — egymástól. De gondoskodunk, hogy a Zemplényi-terem falai tele legyenek telefon-hallesövekkel, melyek bevezettessenek Hidegh tanár urhoz, ki aztán a beszédeket vegyileg le fogja szürni.

De ehhez a bankettbez kell, hogy Zemlényi más vendéglőst és más szakácsot fogadjon.

Mert Árpád épen most jelenti, hogy a banketten volt és — Somogyine tánczpróbájára nem jöhet el. Nem méregbosszuság ez? De istenemre! — csakis Arpádnak, mert én ott leszek.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **A szerb sorsjegyek** tegnapelőtti húzásán a következő három sorozatszám huzatott ki: 1043. 1507. 6316. Ezek közül a 10,000 franknyi főnyeremény az **1507** sorozatszám **47**-ik nyerő számára esett. 10.000 frankot nyert az 1507. sorozat, 39. nyeroszám. 4000 frankot az 1043. sor. 1. ny. sz. 1000—1000 frankot nyert: az 1507. sor. 20. ny. sz. s 6316. sor. 43. ny. sz. 500—500 frankot nyert 1043. sor. 6. ny. sz., 1507. sor. 21. és 22. ny., 6316. sor. 4. ny. sz. és 31. ny. sz. A fönti sorozatszámok összes többi nyerő számai 100—100 frankot nyertek.

Szeszüzlet.

(Márczius. 16.)

(B.) Készáru nagyban 24.50 kicsinyben 25.— hordó nélkül pr. 100 liter százalék.

Budapesti gabnatőzsde.

(Márczius 16.)

Az üzlet változatlan szilárd. Tavaszi buza 8.39—8.40, tengeri május-juniusra 5.61—5.62, tavaszi zab 6.54—.56, uj buza 8.53—8.56.

Budapest, márczius 16. (Az „Arad i Közlöny" eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 103.90; magyar papirjáradék 95.32½; magyar hitelbank 308.50; osztrák hitelbank 302.50. London 125.70. Páris 49.95.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márcz. 15. Az üzlet élénk. Magy. uradási öreg, nehéz 42.50.—43., fiatal nehéz 45.—45.50, közép 44—45 forint, könnyü 41—42 forint, közönséges szedett nehéz 40—41 frt, közép 40—41 frt könnyü 39—40 frt.— Romániai átmeneti bakonyi nehéz —— frt, átmeneti közép 35—36.— frt, átmeneti könnyü 35—36— frt, eredeti nehéz 38.—39 frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyü 35—37 frt. — Hizó egy éves élősulyban 28—30.50 frt, hizó két éves makkos élősulyban 4 százalék —.—.— frt, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalék levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4 százalékos levonással —.—.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. év márcziushó 16-án.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	104.30
Magyar papirjáradék 5 sz.	95.70
Magyar vasuti kölcsön	153.25
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	115.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.75
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	104.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	104.75
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	121.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.75
Osztrák járadék papirban	86.10
Osztrák járadék ezüstben	86.20
Osztrák járadék aranyban	114.50
1860-iki osztrák államsorjegy	140.25
Osztrák-magyar bankrészvény	875.—
Magyar hitelbankrészvény	308.50
Osztrák hitelintézeti részvény	303.30
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.90
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.97
Német birodalmi márka	61.50
London (3 havi váltókért)	125.70
20 markos arany	12.30

IDEGENEK NÉVSORA.

(Márczius 16.)

Tücherer-szálló. Mayer W., birt., Bokszeg. — Kövér Pál, birt., Medgyes. — Konopi I., birt., Konop. — Vadász Lajos, birt., Bánlak. — Hoffmann N., kereskedő, Arad. — Fischer N., utazó, Bpest. — Fischer K. utazó, Bpest. — Offner J., utazó, Bécs. — Schulteis B., utazó, Bécs. — Langer J. K., utazó Bécs.

Nádor-szálló. Rakoczay Ferencz, hivatalnok Bpest. — Lippe Károly, hadnagy, Mezőhegyes. — Gaál János, ügyvédjelölt, Bpest. — Fliegenschmidt M., gyáros, Szeged. — Francz Lajos, kereskedő, Eger. — Szendrey János, keresk., Bpest. — Waldberg Károly, kereskedő, Temesvár. — Fökövy Sándor, vendéglős, Gyöngyös.

Háromkirály-szálló. Pugno János, birt., B.-sebes. Zámbory István, birt., Szécsén. — Szarvashegyi József, jegyző, Kevermes. — Neumann M., kereskedő N.-Szt.-Péter.

Aranykules-szálló. Landauer Sámuel, kereskedő, Bpest. — Kohn Illés, keresk., Maros-Illye. — Weisz Sámuel, keresk., Seprős. — Janek K., gazdász, Szeged. — Nagy Antal, kéménysepő, Makó.

Feketesas-szálló. Franke Tódor, gépész, Arad. — Deutsch Lajos, gépész, Szeged.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

A kiadóhivatal üzenete.

— **Lapunk** márczius 2-dik felében megjelenő számai nagyobb mennyiségben fognak mutatványul szétküldetni, miért is azokat mint hirdetések szélesb körben való terjesztésére kiválólag alkalmasakat a t. cz. hirdető közönségnek figyelmébe, illetve igénybevételre ajánljuk.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Márczius 15.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyjár. adóment 4%	104 50	105 80
„ „ papirjáradék adóment 5%	95 70	96 —
M. vasuti kölcsön 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	153 25	153 75
M. v. kölcsön 120 frt egyes dbkban	153 25	154 —
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment 5%	101 50	102 —
M. 1873. kel. ár. v. ezb. (els.) adóment 5%	127 —	127 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment 5%	115 —	115 50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	121 75	122 25
„ „ „ 50 frt drbja	120 50	121 50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	124 75	125 25
M. k. földtm kötvények 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 75	105 25
M. k. földtm. kötvényektemesi 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 75	105 25
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	104 75	105 25
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104 75	105 25
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	97 —	97 50
Szölődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	100 —	100 50
Pest város kölcsöne 1870 évből 6%	106 —	106 50
„ „ „ 1871. évből 6%	109 —	109 50
Budapesti fő. 1880. kölcsöne 6%	100 50	101 —
Budapesti bankegys. részvényt.	93 —	94 —
Magy. ált. hitelbank	304 25	304 50
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	126 75	127 25
Magy. lesz. és pénzváltó	92 50	93 —

	Pénz	Áru
Magy. orsz bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	297 80	298 —
Osztr.-magyar bank	872 —	877 —
I. magyar iparbank	142 —	143 —
Pesti keresk. bank	618 —	620 —
Bécsi bizt. társulat	202 —	203 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	198 —	200 —
Első magy. általános bizt. társ.	3140 —	3160 —
Fonciere pesti bizt. társ.	73 —	74 —
Magyar-franczia bizt. társ.	193 —	200 —
Pannonia visszb. társ.	865 —	880 —
Concordia malom	585 —	590 —
Első budapesti malom	1315 —	1325 —
Erzsébet malom	278 —	280 —
Hengermalom	660 —	665 —
Luiza malom	294 —	296 —
Molnárok és sütők malma	450 —	452 —
Pannonia malom	930 —	940 —
Viktoria malom	313 —	316 —
„Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	191 50	192 —
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	185 —	186 —
Déli vasut 5%	— —	— —
Északkeleti vasut 5%	179 —	180 —
Erdélyi vasut 5%	190 75	191 25
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut 4%	156 —	156 50
Magyar galicziai vasut 3%	182 —	183 —
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	176 50	177 50
Osztrák államvasut 3%	255 50	256 50
Pécs-barcsi vasut 3%	— —	— —
Tisza-vidéki vasut 3%	252 —	252 50
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	494 —	498 —

	Pénz	Áru
Pesti közuti vaspálya	550 —	552 —
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	350 —	360 —
Budapesti III. ker. takarékp.	73 —	74 —
Országos központi „	448 —	450 —
Pesti hazai első „	6875 —	6950 —
Egyesült Budapest fővárosi takp.	446 —	448 —
Magyar ált. takarékp. részvény	84 —	88 —
Alagut	138 —	140 —
Általános waggon kölcs. társaság	81 50	82 50
„Franklin"-társulat	203 —	205 —
Ganz és társa vasö. és gépgyár	880 —	883 —
Gschwindt-féle szeszgyár	400 —	405 —
Gyapjum. és biz. I. magyar	250 —	255 —
Keresked. épülete	650 —	— —
Könyvnyomda „Atheneaum"	620 —	630 —
„ Pesti	1040 —	1060 —
Kőszénb. és téglagy. (Drasche)	248 —	249 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	83 —	84 —
Pesti építő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj. vas r. rvts.	84 25	84 75
Salgótarjáni kőszénb.	143 —	144 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár	176 —	177 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	— —	— —
Serfőzde első magyar	855 —	865 —
Sertéshizlaló	272 —	275 —
Sóskuti kőbánya	— —	— —
Spódium- és csontlisztgyár	— —	— —
Szálloda-részvénytársaság	105 —	106 —
Tégla- és mészégető ujlaki	188 —	190 —
Török dohányrészvény	74 —	75 —
Göztéglagyár kőbányai szelv. nélk	258 —	260 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5½	101 50	101 90

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5½%	101 25	101 75
„ „ „ 5%	102 50	103 —
„ „ „ 4½%	99 75	100 25
„ „ arany v. ezüst 5%	131 50	132 —
„ jelzálogbank 5½%	101 50	101 90
„ „ 5%	101 —	101 50
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	100 25	101 50
Osztr.-magyar bank o. é. 4½%	102 25	102 50
„ „ „ „ „ 4½%	102 50	102 75
„ „ „ „ „ 4%	99 —	99 30
Pesti m. keresked. bank 6%	103 —	103 25
„ „ „ „ 5½%	101 50	102 —
„ „ „ „ 5%	101 —	101 50
Albina tak. és hitelint. 5%	100 —	101 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	105	— —
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99 50	100 —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9 —	9 50
Osztrák vörös kereszt-egylet	14 50	15 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 90	5 93
Cs.-kir. arany (kör)	5 85	5 88
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9 97	10 —
20 frankos arany	9 97	10 —
Osztrák és magyar ezüst	— —	— —
Német birod. bankj vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 50	61 65
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61 50	61 70
Amsterdam 100 hollandi frtért	104 60	105 —
Páris 100 frankért	49 95	50 10
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér	49 80	49 90
London 10 font sterlingért	125 70	126 —

Huzás már a jövő Hónapban.

Huzás már a jövő hónapban.

Kincsem Sorsjegy á 1 ft 11 sorjegy csak 10 ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utcza 6. sz.

Az aradi piaczon

hallatlan csoda!!!

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig.
Eji corsettek 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alsó-szoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chiffon, pique, kreton vagy oxford 1.—, 1.10, 1.20, 1.40, 1.50 frtig.
Férfi harisnyák párja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig.
Női harisnyák fehér és szines 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattonok 16, 18, 20, 25.
Koczkas és szines szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legujabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkocsik, kézi kosarak, utazó bőröndök, nap- és esőernyők, sétapálczák, nyakkendők, kesztyűk, paplanok, asztalneműek, ágytakarók, gyermek-ruhák legujabbak nagy választékban és meglepő olcsó árakon kaphatók:

Kilényi Adolf

kézmű-, rövid-, norinberbergi-, fehérnemű és gyermekjáték-üzletében

Aradon, főtér 20. sz. a., a „Kék golyó"-hoz.

Hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó szinház épületi bérházakban:

1) A kereskedelmi és iparkamara által 600 frt évi bérért birt az északi oldalon az első emeleten lévő 3. sz. 1 előszoba, 3 utczai szoba, 1 cselédszoba, konyha és kamarából álló lakás, 2) Péterffy Antal által évi 650 frtért bérelt, a déli oldalon, az első emeleten levő 3. számu 1 előszoba, 5 utczai szoba, 1 cselédszoba, konyha, kamara és átjáró kamarából álló lakás, 3) Varga Borbála által évi 20 frtért bérelt a déli oldal második emeletén lévő, 2 udvari szoba, konyha és kamarából álló lakás **1886. évi május 1-től** egy vagy több évre bérbeadatik.

A bérbevétel iránt Parecz István ur gazdasági tanácsnoknál lehet jelentkezni, a kinél a feltételek is meg ekinthetők.

Arad, szab. kir. város gazdasági székének 1886. febr. 16 án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző

549 886

Pályázati hirdetmény.

Arad sz kir. város közönségénél egy 1200 frt évi fizetéssel és nyugdij jogosultsággal kapcsolatos almérnöki állás üresedésbe jövén, azon okleveles mérnökök, kik ezen állást elnyerni óhajtják, ezennel felhivatnak, miszerint pályázati kérvényüket **f. é. april hó 12-ig** nálam nyujtsák be.

Arad, 1886. márcz. 15.

Salacz Gyula,
polgármester.

27/1886. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a világosi k. járásbiróság 2697/85. szám alatti végzése által Sándor Jakab végrehajtató javára Burza Mihály pankotai lakos ellen 138 frnrint 97 krajczár és 150 forint tőke erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biroilag lefoglalt és 392 frtra becsült 94 pár csizma és egy varrógépből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a hely szinén, vagyis Pankotán leendő eszközlésére **1886-ik év márczius hó 19-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Világoson. 1886. évi márczius hó 9-ik napján.

Najmányi Béla,
kir. birósági végrehajtó

170—1

SUHAJDA és TÖRÖK

az „Arany ember"-hez Aradon.

Főtér 21. szám, a két emeletes Spitzer-féle házban a megyeházzal szemben.

Ajánljuk a nagyérdemű helybeli és vidéki vevő közönség szives figyelmébe a tavaszi idényre dusan berendezett

FÉRFI-DIVAT

és

diszmüáru kereskedésünket

Nagyválaszték **férfi- és gyermek-kalapok** (Cilinderek és Clakkok) **czipők, fehér és szines ingek, alsó nadrágok, zsebbevalók, gallér és kézelők, nyakkendők, bőröndök, pénzerszények, dohány-szelenczék, fénykép. tartók, esőernyők, sétapálczák, illatszerek, szappanokban,** stb.

Készletben vannak:

NŐI CZIKKEK:		RÖVID ÁRUK:	
Ingek.	ripsz és bársony	Fehér kötő pamut,	Nápolitán-selyem,
corsettek.	szalagok.	szines „ „	gombok.
kötények,	garniturák.	horgoló fehér czérna.	aljszegők.
fűzők.	gallér és	„ nyers czérna.	kabát szegők,
harisnyák	kézelők.	valódi Clark czérna,	fehér galandok,
rüschök.	legyezők,	marsall czérna,	szines galandok,
csipkék.	selyem és	szines czérnák.	mignondiszek,
selyem.	czérna kesztyük.	„ kártya selyem,	izzasztük.

TÓTH LAJOS

férfi-szabó,

Aradon, Forray-utcza, gr. Nádasdy-házban.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a legelső bel- és külföldi gyárakból beszerzett **legujabb divatu tavaszi**

SZÖVETEK

megérkeztek s **előnyős bevásárlás** folytán azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legujabb divatu s kitünő szabásu

TAVASZI ÖLTÖZÉKEKET

legfinomabb szövetekből **igen jutányos árak** mellett készithetek.

Midőn még most érkezett **szöveteim megtekintésére** vagyok bátor meghivni, egyuttal az eddig irányomban tanusitott szives pártfogást megköszönve s azt továbbra is kikérve, maradok kiváló tisztelettel

148—4.10

Tóth Lajos, férfi-szabó.

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet" Aradon.